Fenntartható fejlődési célok

13.cél Sürgős lépések megtétele a klímaváltozás és hatásainak leküzdésére

A klímaváltozás a Föld klímájának, éghajlatának tartós és jelentős mértékű megváltozását jelenti. Az éghajlatváltozás jelensége napjainkban már megkérdőjelezhetetlen, és az is bizonyított, hogy a hőmérséklet emelkedését emberi tevékenység okozza. Az Éghajlat változási Kormányközi Testület (IPCC) és 2500 klímatudósa foglalkozik az adatok elemzésével, a tendenciák követésével, és rendszeres jelentések publikálásával.

A globális átlaghőmérséklet több mint 0,7 °C-kal emelkedett a XX. század során. A globális átlaghőmérséklet új rekordot felállítva tovább emelkedett 2016-ban, mintegy 1,1°C-kal meghaladta az ipari forradalom előttit. A globális tengeri jég kiterjedése 4,14 millió km^2-re csökkent 2016-ban, ami az eddig mért második legalacsonyabb érték. A légköri CO_2-koncentráció elérte a 400 ppm-et (part per million – az egész rész egy milliomoda). A probléma ott kezdődött, amikor az emberiség felfedezte a fosszilis energiaforrásokban rejlő lehetőségeket. A szén, a kőolaj és a földgáz évmilliók alatt került a földbe, mi pedig néhány évtized leforgása alatt visszajuttatjuk ezeket a légkörbe (közlekedés, ipar, túlfogyasztás, pazarlás). A modern kori társadalom óriási mennyiségben kezdett gyárakat építeni és gépeket használni, erdőt irtani... Az így felszabaduló üvegházhatású gázok hihetetlen pusztítást okoznak a bioszférában, előidézve ezzel az éghajlatváltozás felgyorsítását. Közel kétszáz éve zajlik a "dorbézolás", ami óriási népességrobbanással, az ipari termelés és mezőgazdaság elterjedésével járt. Ahhoz, hogy elkerüljük a mindannyiunkat fenyegető katasztrofális környezeti változásokat, alaposan át kell alakítanunk jelenlegi életmódunkat. Ez csak akkor történhet meg, ha gyökeres változások következnek be mind gondolkodásmódunkban (szemléletváltás), mind pedig társadalmi intézményeinkben (paradigmaváltás).

Mit tehetünk a klímaváltozás ellen?

A klímaváltozás ellen azt tehetjük, hogy mindennapi döntéseidben környezetbarát megoldásokat választunk. Ezzel az egész társadalomnak jót teszünk, a saját életünk is egészségesebbé és egyszerűbbé válik, sőt, a környezetet is védjük! Életformánk tudatos átalakításával közelebb kerülünk a természethez és embertársainkhoz. A változásokban fontos szerepet játszik a helyi közösség. A fenntartható életmód megvalósítása képes környezetbarát irányba mozdítani más emberek, embercsoportok, illetve szervezetek viselkedését, értékrendjét. Az áttöréshez egy új értékrendszer (paradigmaváltás) megszilárdulása szükséges, amely a napjainkban domináló fogyasztói társadalom felfogása helyett valódi értékekre helyezi a hangsúlyt.

Erőforrások bölcs használata

Takarékoskodj a pénzzel és az erőforrásokkal! Ne vásárolj feleslegesen!

A napjainkban domináns **fogyasztói társadalom nem fenntartható**. Erre az életstílusra nagymértékű húsfogyasztás, repülőzés és autózás, vásárlás és szemetelés jellemző, és bizony Magyarország lakosságának nagy része is így vagy úgy, de pazarlóan él. Négy Földre lenne szükségünk, ha a napjainkban népszerűnek mondható fogyasztói társadalom erőforrás felhasználását a bolygón élő összes emberre kiterjesztenénk. Ez nem lehet a célunk.

A klímaváltozás elkerülésének és a tiszta ivóvíz, termőföld megőrzésének érdekében mondj le mindarról, amire valójában nincs is szükséged!

Újrahasznosítás!

Gyűjts szelektíven! Válaszd az újrahasználhatót! A hulladékokkal kapcsolatban a fő célod az legyen, hogy elérd: minél kevesebb dolog legyen, amit ki kell dobnod. Vagyis a boltban hallgass a tényleges szükségleteidre és nem a reklámokra, eleve ne vegyél agyoncsomagolt holmit, olyan árut keress, ami környezetbarát módon készült, ha valami elromlott, javítsd meg, ha valami feleslegessé vált, ajándékozd el.

A tárgyainkat olyan sokszor, olyan sokan és olyan hosszú ideig használjuk, amennyire csak lehet. Ez az igazi hulladékmegelőzés.

A háztartásodban keletkezett papírt, üveget, műanyagot és fémet gyűjtsd szelektíven!

Környezettudatos közlekedés

A közlekedés az egyetlen szektor, amelyben az európai országok még mindig növelik a klímaváltozáshoz való hozzájárulásukat. Ezen tehát sürgősen változtatnunk kell és fenntartható, környezetbarát közlekedési módokat kell használjunk a jövőben, hisz a CO_2 kibocsájtás egyre csak nő!

- Autó, azaz telekocsi!
- Sétálj, gyalogolj, kirándulj!
- Járj tömegközlekedéssel!
- Tekerj! - a kerékpár forradalma

Energiatakarékosság

VÁLTS: MEGÚJULÓ ENERGIA!

Jelenleg az emberiség olyan függésben van a kimerülőben levő fosszilis energia (kőolaj, földgáz szén) miatt, mint egy szenvedélyfüggő a kábítószerétől. Nem jelent jó alternatívát az atomenergia használata sem, mert túl nagy kockázatokat rejt magában. Ideje tehát új irányt venni!

A megújuló energia - szél- a nap- vagy a vízenergia - fő jellemzője, hogy helyben rendelkezésre áll, megfelelő hasznosítás esetén környezetbarát, és a beszerzés sem kerül pénzbe. A megújuló jelző azt takarja, hogy a nap, a szél és a víz szinte korlátlanul rendelkezésre áll; ellentétben a kőolaj, a földgáz, az urán vagy a szén rohamosan fogyó készleteivel. Használatukkal decentralizált energiatermelés alakulhat ki, ami erősíti a helyi közösségeket, gazdaságilag és társadalmilag is kedvezőbb számukra.

Használj napelemet!

A kis napelem sokkal nagyobb testvére egy teljes háztartás, vagy egy egész épület áramellátásához is jelentős mértékben hozzá tud járulni. A napelemek közvetlenül alakítják át a fényt (az elektromágneses hullámot) villamos energiává. A nagyobb hatékonyság érdekében a tető déli oldalára célszerű felszerelni őket. A napkollektor a Nap hőenergiáját gyűjti össze a kertben, vagy a háztetőn elhelyezett berendezéssel. Elsősorban használati melegvizet állíthatunk elő vele, de fűtés rásegítésre is jól alkalmazható. A napkollektor a nap által sugárzott energiát gyűjti össze, és adja át a benne keringő folyadéknak, ami a háztetőről a melegvíztárolóba szállítja el a hőt.

Környezettudatosság otthon

Magyarországon az üvegházgáz-kibocsátás egyharmada a háztartásokból származik, így nekünk is nagy szerepünk van az éghajlatváltozás felgyorsításában!

- Fűtés: A téli zimankóban áldjuk a fűtést, amely meleget varázsol épületeinkbe. Fontos, hogy jó hatásfokú legyen a fűtési rendszerünk, és valóban az otthonunkat melegítsük, ne az utcát.
- Szigetelés: A megfelelően szigetelt ajtók, ablakok és falak csökkentik a fűtésszámlát.
- Villanykörték: Az energiatakarékos villanykörték 80%-kal kevesebbet fogyasztanak, mint a hagyományos izzók, válasszuk ezeket otthonunk kivilágítására.

  175 millió tonna olajegyenérték takarítható meg 2021-ig a környezettudatos terméktervezés és az energiatervezés jóvoltából – ez annyi, mint Olaszország éves energiafogyasztása.
- Háztartási gépek: Válassz energiatakarékosat, legyél tudatos vásárló! Gondold meg kétszer, mielőtt beruházol egy háztartási gépbe: tényleg szükséged van rá? Vagy ez is csak egy felesleges tárgy lesz, amit kerülgetni kell? Ha valami új gépet veszel, akkor válassz hosszú életű, könnyen javítható, természetes és újrahasznosítható anyagból készült helyi termékeket! Keresd azokat a termékeket, melyeken az "energiatakarékos" megjelölés szerepel, és ellenőrizd, hogy ez pontosan mit is jelent. Ha lecseréled a régi, elromlott háztartási berendezéseidet, ellenőrizd az új gépek energiafogyasztását az energiacímkén, még megvétel előtt! Csak a leginkább energiatakarékos, A+ , A++ vagy A+++ kategóriás berendezéseket vedd meg!
- Elektromosság: Áramtalaníts elosztóval! Viccesen szólva, a leginkább környezettudatos energia a "negawatt", azaz az olyan energia, amit meg sem kell termelni. Kerüld az olyan divatos, ámde felesleges háztartási elektromos eszközök használatát, mint a morzsaporszívó, elektromos kés, citromfacsaró, zöldségaprító, garázsajtó nyíló! A kis piros fénnyel virító készenléti állapotban levő berendezések is sokat fogyasztanak. Az elektronikai készülékek és tartozékaik sokszor feleslegesen vannak "félig bekapcsolva". A Greenpeace adatai szerint ennek költsége egy átlagos háztartás esetében akár évi 20 000 Ft is lehet. Használj több dugaszolóaljzatos, saját kapcsolóval rendelkező hosszabbítót! Sok kicsi sokra megy: egy-egy ország készenléti üzemmódban lévő készülékei akár több erőmű által megtermelt áramot is elfogyasztanak. Ezért amikor teljesen kikapcsolod például a számítógéped, áramtalaníts! Erre legkényelmesebb és legegyszerűbb megoldás a billenőkapcsolós elosztó, így egy mozdulattal áramtalaníthatod a számítógéped és az összes tartozékát. Használat után ne felejtsd el kihúzni a mobiltelefon, mp3 lejátszó, fényképezőgép töltőjét, mert ez akkor is energiát fogyaszt, ha nem tölt semmit. Talán megfigyelted már, hogy átmelegszik, ha a konnektorban felejted.
- Esővíz hasznosítása: A csapadék összegyűjtésével kiváltható a kert öntözéséhez szükséges vízmennyiség jelentős része. Így a vízszámla is csökkenthető tudatosan.

Hőmérséklet csökkentése a zöld területek növelésével

Ha egy városban 10%-kal nő a zöldterületek mértéke, az 3-4%-kal csökkenti a hőmérsékletet, ezzel pedig kevésbé lesz szükség légkondicionáló berendezésekre.

VEGYÉL VISSZA!

Számos apró hétköznapi **klímamentő** trükk van, amihez csak egy kis odafigyelésre van szükség. A **fenntartható fejlődés** alapja ugyanis a mértékletesség!